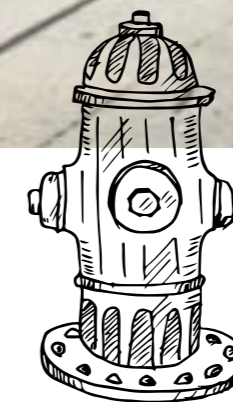
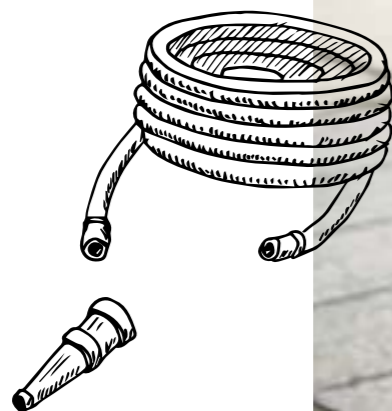

V PLNÉ ZBROJI. Tatru TERRNO řídí Štěpán Šulc (vlevo), členem jednotky je i Michal Petráček.

Signál z mobilu je vzbudí třeba ve dvě ráno: Výjezd! Někdo má v půl šesté vstávat do práce, jiný je utahaný po odpolední šichtě. Ale teď musí vyskočit a utíkat na hasičárnu. Opravdu musí? Vlastně ne, protože jsou hasiči dobrovolnými. A přesto tam běží.

VYJÍŽDÍME VE DNE V NOCI

KLUBOVNA. Na historické prapory jsou velvarští dobrovolní hasiči právem hrdí.

UNIKÁT. V roce 1904 převzali hasiči novou koněspřežnou stříkačku za 2 200 korun. K vidění je na radnici.

TROFEJE. Hasiči z Velvar jich za uplynulá desetiletí získali při soutěžích nepřeborně.

TRÉNINK. Oddíl mladých hasičů se schází každý pátek. A dětem bývá veselo.

Možná znáte hořkou komedii Hoří, má panenko, kterou natočil Miloš Forman v roce 1967 o jednom venkovském hasičském bálu. Asi byste si vzpomněli i na jiné filmy nebo seriály, v nichž se objevují dobrovolní hasiči. Často jsou vykreslováni s humornou nadsázkou spíše jako svérázní strejci než bůhvíjací chlapáci, či dokonce hrdinové. Ale jaká je skutečnost? Kdekdo z obyvatel malých měst nebo vesnic vám potvrdí, že místní hasiči bývají hlavní hybnou silou, která má na dění v obcích pozitivní vliv.

Kde hledat příčiny, že se hasičské spolky zpravidla těší dobré pověsti? Zajeli jsme se podívat do Velvar, nevelkého třítisícového města ve Středočeském kraji. Proč právě sem? Zaprvé, velmi dobře vedené webové stránky jasně vypovídají o tom, že tu hasiči svou činnost berou vážně. A zadruhé? Ve Velvarech sídlí historicky nejstarší český dobrovolný hasičský sbor – založen byl zdejším váženým občanem Karlem Krohnem 22. května 1864.

Stačí vejít do pečlivě zrekonstruované zbrojnice a hned z výzdoby, historických relikvií a získaných trofejí vidíte, jak si Krohnovi následovníci slavné tradice považují. Jak by také ne, když se o nich mezi hasičstvem po celé republice dobře ví.

„Cítíme to při různých akcích, všude nás představují jako

nejstarší český dobrovolný sbor. Každé tři roky jezdíme na celostátní hasičské slavnosti do Litoměřic a tam je to pokaždé naprosto zjevné,“ říká hospodář sboru Libor Šulc, devětašedesátiletý doyen velvarských hasičů, který má jejich historii v malíčku. Však byl taky v minulosti 28 let starostou zdejšího hasičského sboru. „Každý náš člen, tedy především ti dospělí, by měl vědět, kdy a kým byl spolek založen a jaká je jeho minulost.“

U mužů, s nimiž jsem mluvil, o tom při jejich zápalu (nevím, zda to je u hasičů vhodný výraz) rozhodně nepochybuji. I vám to bude jasné, až si přečtete, proč vedle svých profesí věnují hasičské činnosti tolik svého času.

Ještě předtím si ale povězte, že velvarský spolek má 78 řádných členů: 51 mužů a pro někoho možná překvapivě 27 žen. K tomu připočtete hasičské mládí, tedy 37 chlapců a dívek od šesti do sedmnácti let.

TRICET STATEČNÝCH

Do ostrých akcí vyjíždějí vybraní a dobře vycvičení příslušníci třicetičlenné zásahové jednotky, mezi nimi ovšem žádné ženy nejsou. Vyrazit k požáru nebo jiné události, kde je jich potřeba, musí z hasičské zbrojnice do deseti minut od vyhlášení poplachu. Když si uvědomíte, že jsou to dobrovolníci, kteří v té chvíli pracují ve svých zaměstnáních, případně jsou doma, na

zahrádkách nebo prostě kdekoliv jako každý běžný člověk, je těch deset minut úctyhodný čas.

Jak to vypadá, když je potřeba dát rychle dohromady aspoň jedno šestičlenné družstvo?

„Tady máme svolávací zařízení, které se rozsvítí a rozhouká,“ ukazuje mi v hasičárně další Šulc, tentokrát Štěpán, dvačtyřicetiletý syn hospodáře Libora Šulce. „Spustí se takzvaný fireport, což je systém, který členy zásahové jednotky informuje o výjezdu,“ pokračuje v líčení, co se děje v následujících vteřinách a minutách. „Každý má na mobilu aplikaci a dostane zprávu z operačního střediska profesionálních hasičů na Kladně, co se kde stalo a kam nás posílají.“

Tuhle esemesku dostane všech třicet mužů. Pochopitelně v dosahu deseti minut v tu chvíli nemůžou být všichni, někteří bydlí mimo Velvary nebo pracují v jiných městech. Proto každý, kdo je schopen dorazit během několika minut do hasičské zbrojnice, ihned v aplikaci odklikne svůj okamžitý příjezd. Šest lidí, tedy jedno družstvo, se sejde vždycky. Občasný problém je někdy s řidičem, kterých moc není. Právě pro šest osob je určené prvovýjezdové vozidlo Tatra TERRNO, což je skvělý, moderně vybavený hasičský vůz, kterého si Velvarští náležitě cení.

„Město Velvary ho před pěti lety koupilo za šest milionů a sto tisíc, potom se ještě

dovybavovalo za dalších čtyřista tisíc. Dnes by takové auto stálo kolem osmi až deseti milionů,“ říká mi Libor Šulc. Jeho syn, který má ve sboru funkci zvanou strojník, což je řidič schopný vůz během zásahu také se vším vybavením ovládat, mezitím vyváží naleštěnou Tatra TERRNO z garáže, abych si ji mohl pořádně prohlédnout.

Vedle ní mají hasiči ještě starší velkokapacitní cisternu Tatra 815, která pojme čtyři muže a přes osm tisíc litrů vody, a Fiat Ducato, kam se k řidiči vejde osm lidí. „Ducato ale jezdí jenom jako doplňkové vozidlo, třeba když je nutné odklízet následky vichřice,“ vysvětluje Štěpán Šulc, načež zmizí v garáži. Vzápětí vyjíždí s opravdovým skvostem, hasičským autem Sachsenring S 4001, které se vyrábělo ve východním Německu. Krásný veterán vypadá jako nový, přitom ho soudruzi v NDR smontovali v roce 1966.

„Vůz kdysi jezdil u veřejného požárního útvaru Kladno, pak ho předali k nám,“ vypráví Libor Šulc, který má v hlavě snad všechna důležitá data z historie velvarských hasičů. „Od nás se auto dostalo ke sboru do Zvoleněvsí, kde jsme ho po letech našli v zoufalém stavu. Ceníme si ale toho, že nám ho tato obec bezplatně předala. Naši kluci ho perfektně rekonstruovali a dnes je plně funkční,“ pokračuje s patrnou hrdostí v hlase.

Jen aby nedošlo k nedorozumění – šestapadesátiletý německý vůz už pochopitelně k ohni nejezdí, ovšem parádu dělá při hasičských slavnostech velkou.

Stejnou péči jako vysloužilému Sachsenringu musejí

dobrovolní hasiči věnovat i novější technice – a dělají to stejně jako cokoli jiného zadarmo. „Během roku absolvujeme ve svém volném čase pravidelná školení a potřebný výcvik, jednou za měsíc je také na programu péče o techniku,“ přidává se do řeči Šulc junior. „Ale když je potřeba, sejdem se kdykoliv. Například loni jsme dělali po odpolednech celý týden velkou

opravu na naší starší tatře a kolikrát jsme pod autem leželi ještě ve tři ráno.“

Asi i vás stejně jako mě napadne, proč to ti chlapi dělají, když z toho nemají ani korunu? Na tuhle otázku jsem od nich dostával stejnou odpověď: Protože nás to baví!

„Já sem chodil už jako školák, byli tady kluci, se kterými jsem kamarádil, a mnozí z nich

u toho stejně jako já zůstali,“ říká Štěpán Šulc, aniž by zmínil, že jeho táta, sám dobrovolný hasič, mu v tom určitě nebránil. Že dělá spoustu práce zadarmo, mu nevádí. „Časově to je náročné, doma mám dvě děti, ale je to můj koníček,“ pokračuje Šulc junior. „A každý koníček se přece dělá zadarmo. Jen se podívejte tady na pana Holého, to je taky řidič strojník jako já a taky je

vášnivý hasič,“ ukazuje na zralého muže stojícího opodál.

Václav Holý patří ve čtyřiašedesáti k nejstarším členům zásahové jednotky. Není toho na něj při výjezdech už moc?

„Když vlezu do hasičského auta, tak to ještě jde,“ směje se a ochotně líčí svůj příběh. U velvarských dobrovolníků je od deseti let, přivedl ho k nim kamarád, jehož táta dělal jednatele

INZERCE

**ČLENOVÉ VELVARSKÉ ZÁSAHOVÉ JEDNOTKY
MUSÍ VYRAZIT Z HASIČSKÉ ZBOJNICE
DO DESETI MINUT OD VYHLÁŠENÍ POPLACHU.**

VETERÁN. Vozidlo Sachsenring z roku 1966 nám představují zástupce velitele René Mašek (vlevo) a starosta sboru František Saifrt se synem. Chlapeček je taky Franta a určitě bude taky hasičem.

Přítečně občas trochu nadává, ale jinak mi to trpí. Člověk to musí vyvážit a vědět, kdy bude doma ještě klid a kdy už by mohlo nastat peklo," usmívá se s tím, že kolegové zažívají něco podobného. Výhodu mají ti, jejichž manželky jsou taky členy spolku – a takové manželské dvojice nejsou ve Velvarech výjimkou.

Z TEPLÉ POSTELE

Vratme se ale ještě k okamžiku, kdy je vyhlášen poplach. Členové zásahové jednotky, třeba zámečnick, truhlář, zedník, řidič nákladáku či člověk z kanceláře, vyrazí ze svých pracovišť a kvapem se sjíždějí na základnu. Co když jich ale dorazí víc než šest, nevejdou se do prvovýjezdové Tetry TERRNO a další vozidlo není k zásahu potřeba?

„Nejde jen o to, abyste byli mezi prvními šesti, kteří se objeví u garáže. Ještě záleží na tom, jak rychle se převlečete a naskočíte do vozu. Kdo nesedí, ten nejede," směje se Michal Petráček a připouští, že sedmý, osmý či devátý, tedy muži přes počet, bývají trochu rozmrzelí.

Teď jsme mluvili o poplachu za bílého dne, ale stává se, že svolávací signál zazní uprostřed noci během spánku. Co pak, není to k vzteku, máte-li vyskočit z teplé postele a utíkat do studené tmy? To si asi rozespálí dobrovolníci od plic zanárají.

„Kdepak, vůbec ne, nic takového vám na mysl nepřijde! Natáhnete si trenče, ponožky, něco na sebe hodíte a už pelášíte na hasičárnu," říká Michal Petráček. „Okamžitě se vám rozbuší srdce, myslíte jen na to, jak se co nejrychleji dostat na základnu.“

Tihle chlapi si zaslouží obdiv. Každý má jiné povolání, jiný věk, jinou povahu. „Ale jsme jedna parta, všichni se známe a u zásahu se jeden na druhého můžeme a taky musíme stoprocentně spolehnout," říká Štěpán Šulc. A kolega Petráček přikyvuje: „Je nemyšlitelné, že bychom se při akci nějak dohadovali nebo se snad o to, jak na místě postupovat, pohádali. Všichni táhneme za jeden provaz!“

Některé menší sbory dobrovolných hasičů s nevelkým rajonem jdou do ostré akce třeba jen jednou dvakrát do roka.

Hasiči z Velvar jsou ovšem mnohem vytíženější. „Máme zhruba třicet až padesát zásahů ročně, jezdíme k požárům, živelním pohromám, k automobilovým nehodám, zachraňujeme lidi, otvíráme zámky u bytů..." vypočítává nejčastější činnosti zásahového družstva starosta sboru František Saifrt. V čele velvarského spolku stojí už osmnáct let. Vedle pomoci osobám, které se dostaly do těžkostí, hasiči občas zachraňují i zvířata. „Třeba když srnka zapadne do nějakého rybníčku. Nedávno jsme měli i jeden kuriózní případ, kdy jsme ze střechy sundávali vystrašené štěně," doplňuje další důvody výjezdů starosta Saifrt. „To snad ale radši ani nepište, vypadá to trochu směšně.“

Bylo by však chybou zúžit práci velvarského sboru pouze na likvidování požárů a dalších vážných situací. Hasiči dělají daleko víc. „Máme bohatou spolkovou činnost, dbáme na naše

tradice, udržujeme historickou techniku, účastníme se hasičských soutěží, pořádáme plesy," vyjmenovává František Saifrt. Velmi důležitá je péče o mládež, o malé chlapce a dívky, aby jednou někteří z nich doplnili řady dospělých členů sboru.

„Většina našich hasičů, odhaduju devadesát procent, ve Velvarech začínala v dětských družstvech," pochvaluje si starosta. „I teď je mezi dětmi o hasičský sport zájem, navíc rodiče to nic nestojí. Když k nám dají děti, mají všechno zadarmo, třeba na rozdíl od hokeje, který je finančně hodně nákladný.“

VESELO U RYBNÍKA

Velvarskými ulicemi je to z hasičské zbrojnice na kraj města k hezkému rybníku a travnatému hřišti jenom kousek. Děti se tu se svými vedoucími každý pátek učí hasičskému řemeslu. Na rozdíl od sportovních závodů si při tréninku neoblékají

stejná trička, přesto má každé dítě na hlavě hasičskou přilbu. Řeknu vám, je to milá podíváná, protože už zdálky vytyšíte, že se děcka nenudí. „Budete se asi divit, ale v žakovské kategorii máme víc holek než kluků," informuje mě František Saifrt.

„Ano, baví nás to, my se sem vždycky těšíme!" odpovídá mi vesele jedna z holčiček. Zblízka opravdu vidím pod přilbou víc dívčích tvářiček. „Mě to taky baví! I proto, že se tady každý týden potkám s kamarádkou," přidává se další malá hasička.

A kdo je z vás nejšikovnější? „Já!" ozve se smělý klučina a vzápětí se s ostatními rozesměje. Právě on je prý totiž největším popletou.

Šikovní i nešikovní, na všech je patrné, že se jim to u rybníka s hasičským náčiním líbí. Zvlášť když se proudem vody z hadice trefují do zavěšených terčů. Starosta sboru může být spokojen – to by v tom byl čert, aby se

z dnešního potěru za nějakých deset patnáct let nikdo nestal dalším členem velvarských dobrovolných hasičů.

Na začátku jsme si připomněli slavný Formanův film Hoří, má panenko. Děni na nevydařeném hasičském bále se údajně v době premiéry hasičům ani trochu nelíbilo, traduje se, že se cítili zesměšnění. Co však filmu říkají dnes?

„Já tu premiéru zažil a bylo to trochu jinak," vzpomíná někdejší starosta velvarského spolku Libor Šulc. „Film pobouřil hasičské papaláše, ale obyčejným hasičům se líbil. Venkovské sbory proti němu nijak neprotestovaly, protože byl ve své podstatě celkem pravdivý. Dneska je jiná doba, ale když pořádáme ples, sice nevolíme královnu krásy, avšak tombolu nám lidi taky rozkradou. I když ne celou jako u Formana, protože my si ji líp pohlídáme.“

daniel.pacek@mfdnes.cz

sboru a chtěl sestavit družstvo mladých. Po vojně nastoupil jako profesionální hasič v Kaučuku Kralupy, kde to dotáhl až na velitele. Ve Velvarech přitom působil jako dobrovolný hasič.

„Takže jsemhasil tam i tady," vypráví. „Po revoluci, v roce 1991 jsem v Kaučuku skončil a šel s tátou podnikat v oboru řeznictví-uzenářství. Zpočátku podnikání jsem svou zdejší činnost trochu utlumil a podpořoval náš spolek spíše masnými dobrotami z mojí výroby. Ale když se firma rozjela a měl jsem už víc času, zase jsem se mezi kluky vrátil.“ Bydlí v Kralupech, ale řeznictví a výrobu má ve Velvarech. „Dnes už nejsem tolik v provozu, dělám spíš kancelářskou práci, takže když se dozvím, že máme výjezd, praštím s tužkou a běžím na hasičárnu.“

Václav Holý připouští, že už přece jen k výjezdům nenastupuje tak často jako dřív, ale na to, proč nešel na hasičský odpočinek, má jednoduchou odpověď: „Protože mě to pořád baví!“

„To je pravda, má to tak rád, že si dokonce koupil vlastní hasičské auto," vmísí se do hovoru Štěpán Šulc. Jeho starší parták přikyvuje: „No jo, pořídil jsem

si veteránskou cisternu, mám ji u sebe na jatkách v garáži, je to hasičský trambus z roku 1967.“

Dozvídám se i o dalším velkém srdači ve velvarském spolku. Šestatřicetiletý Michal Petráček si sice žádný hasičský auták nepořídil, zato patří k přeborníkům v rychlosti, jakou na sebe oblékne výstroj. Tahle disciplína mu tak učarovala, že na sociálních sítích pořádá soutěže v oblékání, do níž se můžou zapojit kolegové z kteréhokoliv sboru. Stačí, když se doma postaví před kameru a co nejrychleji se nasoukají do standardního hasičského oblečení. Rekord jednoho ze soutěžících je takřka neuvěřitelných 22 vteřin.

DESET PATER TO ŠLO

To je ovšem čas dosažený – dalo by se říct – v laboratorních podmínkách, kdy člověk stojí vedle nachystaných propriet, asi jako sprinter ve startovních blocích. „Ve skutečnosti když při zásahu přiběhnete na hasičárnu a převlékáte se, dokážou to ti nejlepší za nějakých 45 vteřin," tvrdí Michal Petráček, jinak technik trakčních baterií.

Nemyslete si ale, že se zaměřuje jen na rychlost převlékání.

Ve velvarském sboru patří k fyzicky nejzdatnějším, protože se s oblibou účastnil tvrdých hasičských soutěží, které důkladně prověří vaši kondici. „Běhal jsem tyhle závody po republice. Nejtvrdší to bylo jednou v Praze, kde soutěžící běhali v kompletní hasičské výstroji a s nasazeným dejcháčkem do 26. patra. Prvních deset pater to berete po dvou schodech, ale potom už stoupáte jen po jednom.“

Kolikátý dobíhal? Nebyl ani mezi prvními, ani mezi posledními. „Obvykle jsem se umisťoval někde ve středu startovního pole. Trénoval jsem doma, ale když bydlíte ve velvarské bytovce o dvou patrech, tak se tam do schodů běhá dost blbě.“

Jeho cesta do nejstaršího českého hasičského sboru je obdobná jako u většiny členů. „Jsem hasičem od devíti. Mám to rád, je to moje srdcovka, být dobrovolným hasičem je vlastně moje druhé povolání. Jo, dělám to zdarma, ale baví mě to a těší mě, když můžu v kritických momentech pomáhat," říká tak upřímně, že mu věřím každé slovo.

Stejně jako když přiznává, že doma neslyší jen pochvaly. „Stojí mě to hodně volného času.